

Cultuur

Juli 2025

Ondernemend
Alkmaar

Samenvatting

Cultuur versterkt verbinding, welzijn en brede welvaart en trekt nieuwe bewoners en bezoekers aan. Het draagt ook economisch bij (775.000 bezoekers per jaar, bijna €50 mln impact).

Ambities en samenwerking:

- // Gezamenlijke inzet op inclusieve, duurzame en veerkrachtige culturele ontwikkeling.
- // Regionaal overleg voorkomt versnippering en bevordert samenwerking. Stichting Uit in Alkmaar is de sectorpartner

Positioneren van cultuur als economische en sociale motor

Uitbreiding culturele huisvesting (5% norm bij gebiedsontwikkeling).

Spreiding van cultuur naar wijken en regio, inclusief plekken voor hedendaagse kunst en makers.

Programmering voor kwetsbare doelgroepen (jongeren, ouderen, migranten) in samenwerking met onderwijs, zorg en welzijn.

Duurzaamheidsdoelstelling: culturele instellingen energieneutraal in 2040.

Concrete acties:

- // **Korte termijn (1-2 jaar):** Cultuur officieel sectorpartner in Ondernemend Alkmaar. Deelcommunity voor culturele instellingen in het ondernemersnetwerk. Jaarlijkse impactpublicatie en nieuw programma voor onbereikte doelgroepen.
- // **Middellange termijn (2-5 jaar):** Uitbreiding culturele voorzieningen en grotere bezoekersaantallen. Grotere spreiding en zichtbaarheid van cultuur in stad en regio. Versterkte economische en maatschappelijke impact.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	// 4
2	Kernpunten van Ondernemend Alkmaar	// 5
3	Organisatiegraad	// 5
4	Communicatie	// 5
5	Ambities Ondernemend Alkmaar	// 6
6	Concrete resultaten op korte en lange termijn	// 6
7	Verwachtingen van stakeholders	// 7
8	Prioritering	// 7

// Canadaplein / Alkmaarsnieuws.nl ©Charles Duijff

1 Inleiding

Een stad in beweging verdient een cultuur die meebeweegt.

Alkmaar groeit. Niet alleen in inwoners, maar ook in ambitie, energie en diversiteit. In zo'n dynamische stad is cultuur geen luxe – het is de motor van verbinding, verbeelding en vooruitgang. Cultuur is dat wat de samenleving tot een samenleving maakt en wat ons mens maakt. Het geeft kleur aan het leven, brengt mensen bij elkaar en verbindt.

Cultuur is een belangrijke factor voor persoonlijke ontwikkeling, collectieve welzijn en brede welvaart. Daarmee maakt cultuur een stad aantrekkelijk. Nieuwe bewoners vestigen zich graag op een plek met veel aandacht voor cultuur en het houdt bewoners, en dan met name jongeren, vast en actief. Het bindt bewoners aan hun eigen omgeving. Rondom onze culturele instellingen en gebouwen ontstaat ontmoeting. Vol inspiratie en trots. Het zijn plekken waar verleden, heden en toekomst samenkomen en die onze stad leefbaar en geliefd maken. Daarom vraagt een groeiende stad om een stevige culturele infrastructuur. Niet alleen om de inwoners van vandaag ruimte te bieden, maar ook om de kansen van morgen te kunnen grijpen.

Cultuur is niet alleen van waarde, het heeft ook een grote economische impact. Bezoekers maken gebruik van horeca, winkelen en maken gebruik van vervoer of blijven zelfs overnachten.

Ondersteunende feiten:

- // De culturele instellingen in Alkmaar hebben samen nu jaarlijks circa 775.000 bezoekers.
- // Deze bezoekers zorgen voor een economische impact van bijna € 50 miljoen.
- // Er is nu al een tekort aan fysieke ruimte en deze zal alleen maar toenemen met de verwachte groei van het aantal inwoners en bezoekers tot aan 2040. Er is op dit moment een tekort van 2.900m² bij het huidige inwonertal van Alkmaar.
- // Om de groei van inwoners tot 2040 op te vangen, moet er in totaal 11.315 m² zijn voor cultuurhuisvesting om te voorzien in de vraag van inwoners en bezoekers

2 De Kernpunten van Ondernemend Alkmaar (Cultuurbedrijven : UIT = Alkmaar)

Samenwerking cultuur sector en Ondernemend Alkmaar

Om cultuur echt toekomstbestendig te maken, is samenwerking met Ondernemend Alkmaar essentieel. Cultuur en ondernemerschap versterken elkaar: waar bedrijven economische kracht en ontwikkeling brengen, brengt cultuur verbeeldingskracht, zingeving en maatschappelijke samenhang. Door elkaar op te zoeken en samen te investeren in een aantrekkelijke, duurzame, inclusieve en veerkrachtige stad, dragen culturele instellingen bij aan brede welvaart – een vorm van groei die niet alleen draait om geld, maar ook om gezondheid, geluk, gedeelde kansen en duurzame ontwikkeling.

De culturele instellingen willen bijdragen aan de duurzaamheidstransitie. Door programmering waarin agenderende verbeelding centraal staat, kunnen de culturele instellingen bijdragen aan de maatschappelijke beeldvorming over de energietransitie.

De culturele instellingen zelf willen in 2040 energieneutraal zijn.

Goede bereikbaarheid is essentieel voor de culturele instellingen. Bezoekers van tentoonstellingen, optredens en uitvoeringen komen per fiets, per auto of met het openbaar vervoer.

Spreiding van cultuur over de verschillende wijken en dorpskernen en de regio is belangrijk voor de zichtbaarheid van cultuur, voor een laagdrempelige toegang tot cultuur en voor een prettig vestigingsklimaat.

Om versnippering, ongezonde concurrentie en kwaliteitsverlies tegen te gaan zien wij bij voorkeur een strategisch overleg op het niveau van regio Alkmaar dat goed de belangen van NHN scherp heeft. De culturele instellingen zijn als sectorpartner graag gesprekspartner.

3 Organisatiegraad

De grote culturele instellingen hebben veelal een model met een directeur-bestuurder die is aangesteld door een Raad van Toezicht. De directeur-bestuurders van de grote culturele instellingen zitten in Stichting Uit in Alkmaar.

Wij stellen voor dat de culturele instellingen via Stichting Uit in Alkmaar sector partner worden van Ondernemend Alkmaar.

4 Communicatie

Als sector partner hebben we graag een eigen deel community binnen het Netwerk Ondernemend Alkmaar. Een deelcommunity binnen het Netwerk Ondernemend Alkmaar maakt onderlinge zichtbaarheid, communicatie, samenwerking én gezamenlijke belangenbehartiging mogelijk.

De deel community wordt beheerd door iemand die wordt aangewezen vanuit Stichting uit in Alkmaar, zoals een marcom manager vanuit een van de culturele instellingen.

Alle culturele instellingen worden lid van de deel community

5 Ambities

Ondernemend Alkmaar

Doel:

Het belang van cultuur als magneet, markt en motor voor de economie, vestigingsklimaat en welzijn in Alkmaar gezamenlijk uitdragen.

Acties:

- // Officieel positioneren van cultuur als sectorpartner
- // Gezamenlijke communicatie over de impact van cultuur op de economie en brede welvaartsontwikkeling.

Doel:

Uitbreiding van de bestaande culturele instellingen op huidige en nieuwe locaties. In 2040 is 11.315 m² nodig. Bij ontwikkeling 5% aan cultuur besteden. Meer fysieke ruimte maakt uitbreiding van programmering en daarmee een grotere impact mogelijk.

Acties:

- // Gezamenlijk pleiten voor meer fysieke ruimte met een hoogwaardige (landmark) uitstraling
- // Gezamenlijk pleiten voor meer spreiding van cultuur
- // Plekken creëren voor hedendaagse kunst en makers
- // Plekken creëren voor kunst in openbare ruimte en verankering in gebiedsontwikkeling (5% norm)

Doel:

Meer programmering voor doelgroepen die nu nog onvoldoende worden bereikt, zoals kwetsbare jongeren, eenzame ouderen en mensen met een migratieachtergrond. Brede welvaart betekent: cultuur voor iedereen. Nieuwe programmering stimuleert inclusie, betrokkenheid en talentontwikkeling. Dit zorgt voor meer weerbaarheid en een betere aansluiting van deze groepen op de arbeidsmarkt.

Acties:

- // Ontwikkelen van inclusieve en toegankelijke programmering samen met Ondernemend Alkmaar
- // Samenwerking verder versterken met onderwijs, zorg en welzijn
- // Verduurzamen van deze programmering met structurele financieringsmodellen en financieringsmixen in combinatie met alle betrokken partijen

6 Concrete resultaten op korte en lange termijn

Korte Termijn (1-2 jaar):

- // Cultuur als Sector Partner van Ondernemend Alkmaar oprichten
- // Culturele instellingen doen meer impact onderzoek vanuit de samenwerking
- // Jaarlijkse gezamenlijke publicatie van resultaten op het gebied van impact en brede welvaartsbevordering
- // Culturele instellingen ontwikkelen nieuwe programmering gericht op nieuwe doelgroepen

Lange termijn (5-10 jaar):

- // Uitbreiding van culturele instellingen
- // Meer spreiding van cultuur in de stad, dorpskernen en regio
- // Meer structurele bezoekersaantallen voor de culturele instellingen en daarmee een grotere economische impact

7 Verwachtingen van stakeholders

Van overheid:

- // Snelle besluitvorming en investering in de uitbreiding van culturele instellingen.
- // Cultuur meer positioneren als aantrekkingskracht van de stad
- // Beter vestigingsklimaat voor makers creëren

Van ondernemers:

- // Culturele instellingen moeten lid worden van de deel community
- // Culturele instellingen moeten hun economische impact uitdragen

Van onderwijsinstellingen:

- // Samenwerking op het gebied van stages
- // Meewerken aan programma's waarmee we de binding tussen onderwijs en cultuur kunnen vergroten

8 Prioritering

Korte termijn (2025 – 2026):

Prioriteit 1

- // Positionering als sector partner: zichtbaarheid en samenwerking vergroot

Prioriteit 2

- // Deel community creëren voor de culturele instellingen binnen het ondernemersnetwerk: verbinding, communicatie en kennisdeling

Prioriteit 3

- // Meer programmering voor brede en kwetsbare doelgroepen: inclusie en participatie in samenwerking met partners

Prioriteit 4

- // Impact onderzoek structureel organiseren: onderbouwing en toekomstgericht versterken

Middellange termijn (2026 – 2030)

Prioriteit 1

- // Uitbreiding van de culturele instellingen: fysieke impact, zichtbaarheid en uitstraling

Prioriteit 2

- // Hogere bezoekersaantallen voor de culturele instellingen: economische impact

Prioriteit 3

- // Bijdragen van de culturele instellingen aan de energietransitie: duurzame impact

